

הקדמה

אחד מאתגרי התקופה הוא ללא ספק ההתמודדות עם חינוך, הן חינוך הילדים בפן המשפחתי, הן חינוך תלמידים ומודרכים בתחום הכללי.

כשיש הצלחה בחינוך אין אושר גדול מכך, ובמקרה של בעיות, חס ושלום, אין צער גדול מכך.

בספר זה נעשה ניסיון צנוע לתת טיפים קצרים ובגובה העיניים, בקווים כלליים ואסטרטגיים, לחינוך טוב ועמוק יותר, עם רמזים מפרשות השבוע.

תודתי לנוות ביתי על תמיכתה והשראתה, להוריי היקרים על עידודם התמידי, ולידידי רב הפעלים הרב משה שילת על דחיפתו להוצאת הספר.

תקוותי וברכתי שכולנו נזכה לרוב נחת מכל יוצאי חלצינו, תלמידנו ומושפעינו.

אריק מלכיאלי

תוכן העניינים

בראשית. לשמור על התמימות 9 / **נח.** ליצור איי שפיות 10 / **לך לך.** לא לאבד תקווה 12 / **וירא.** לראות את כל התמונה 13 / **חיי שרה.** יוקר הזמן 15 / **תולדות.** חפירה חיובית 16 / **ויצא.** רגישות לממון הזולת 18 / **וישלח.** אין קיצורי דרך 20 / **וישב.** אסוציאציות חיוביות 22 / **מקץ.** מבחן החלום 24 / **ויגש.** מימוש עצמי או משמעת אבסולוטית? 25 / **ויחי.** שוקו זה לא הכול 28

שמות. לחנך זה משגע 31 / **וארא.** להפוך מונע למנוע 32 / **בא.** בין עקשנות לעיקשות 33 / **בשלה.** בדיחות זה לא צחוק 34 / **יתרו.** לדעת לשחרר 36 / **משפטים.** ככל זהויות 38 / **תרומה.** מרק ביתי מהביל זה קודש קודשים 40 / **תצווה.** האם אנחנו חגורים? 41 / **כי תישא.** למחזר את תכונות הזבל 42 / **ויקהל.** ביטחון כלכלי 44 / **פקודי.** לחנך לניווט עצמי 45

ויקרא. "בלי כוונה" זה לא תירוץ 49 / **צו.** בטיחות רוחנית 51 / **שמיני.** שמרנות יצירתית 52 / **תזריע.** הענשה מידתית 54 / **מצורע.** שכנות אקטיבית 56 / **אחרי מות.** הפרדוקס החינוכי 59 / **קדושים.** איך אפשר לחנך לכיבוד הורים 61 / **אמור.** ביזור סמכויות 63 / **בהר.** לחנך לאמונה פשוטה 65 / **בחוקותי.** ביטחון עצמי 68

במדבר. לספור אותם 71 / **נשא.** תחושת ייחודיות 74 / **בהעלותך.** חינוך להסתגלות 75 / **שלח.** לחנך בלי לחנוק 77 / **קורח.** פרפקציוניזם בעירבון מוגבל 80 / **חוקת.** לרתום את השור 82 / **בלק.** בנחישות וברגישות 83 / **פינחס.** לא הקפדן מלמד 85 / **מטות.** שתי תוכנות אנטי וירוס 88 / **מסעי.** לא לתפוס על חם 91

דברים. חינוך יצירתי 95 / **ואתחנן.** להילחם בשכחה 96 / **עקב.** על רגישות ודחיית סיפוקים 98 / **ראה.** אומנות ההמחשה 100 / **שופטים.** להיות בן אדם זה חשוב יותר מתואר שלישי 103 / **כי תצא.** הרגלי אכילה 105 / **כי תבוא.** להתמקד במה שיש 107 / **ניצבים.** חובת ההנגשה 109 / **וילך.** כל אחד יכול להיות זמר 111 / **האזינו.** רגעים מעצבים 112 / **וזאת הברכה.** לעצור ולחגוג 115

כראאית

לשמור על התמימות

התורה מספרת בפרשתנו על חטאו של אדם הראשון, חטא שהמיט אסון על האנושות והביא לעולם את המוות על כל צורותיו.

אבל מה הוא בסך הכול עשה? אכל מעץ הדעת? מה רע בקצת דעת, בידע כללי והרחבת אופקים?

כאן נמצאנו למדים ששורש כל הרע הוא ההתחכמות.

אדם הראשון היה טהור כתינוק, תמים במובן הטוב של המילה. הוא לא היה טמבל, אלא אדם שלם ומלא רגישות. החטא, לעומת זאת, הביא איתו חוכמת יתר, התחכמות עקלקלה וציניות, ואין יותר גרוע מזה.

התמימות והטהור הם החיות. וכשמאבדים אותם, כפועל יוצא מכך, מגיע מוות נפשי ורוחני.

המסר שאפשר ללמוד מכך הוא שבחינוך חשוב לשמור על הטהור, התמימות והנקיות הנשמטית. ידע הוא דבר מצוין, אך לעיתים יחד איתו נכנסת העורמה והחוכמולוגיה, ועל כך יש לתת את הדעת.

אנחנו צריכים לחנך את ילדינו ותלמידינו להעריך פשטות ואמת טהורה, ולדעת שהיא הכלי לקליטת כל הטוב הרוחני בחיים.

נח

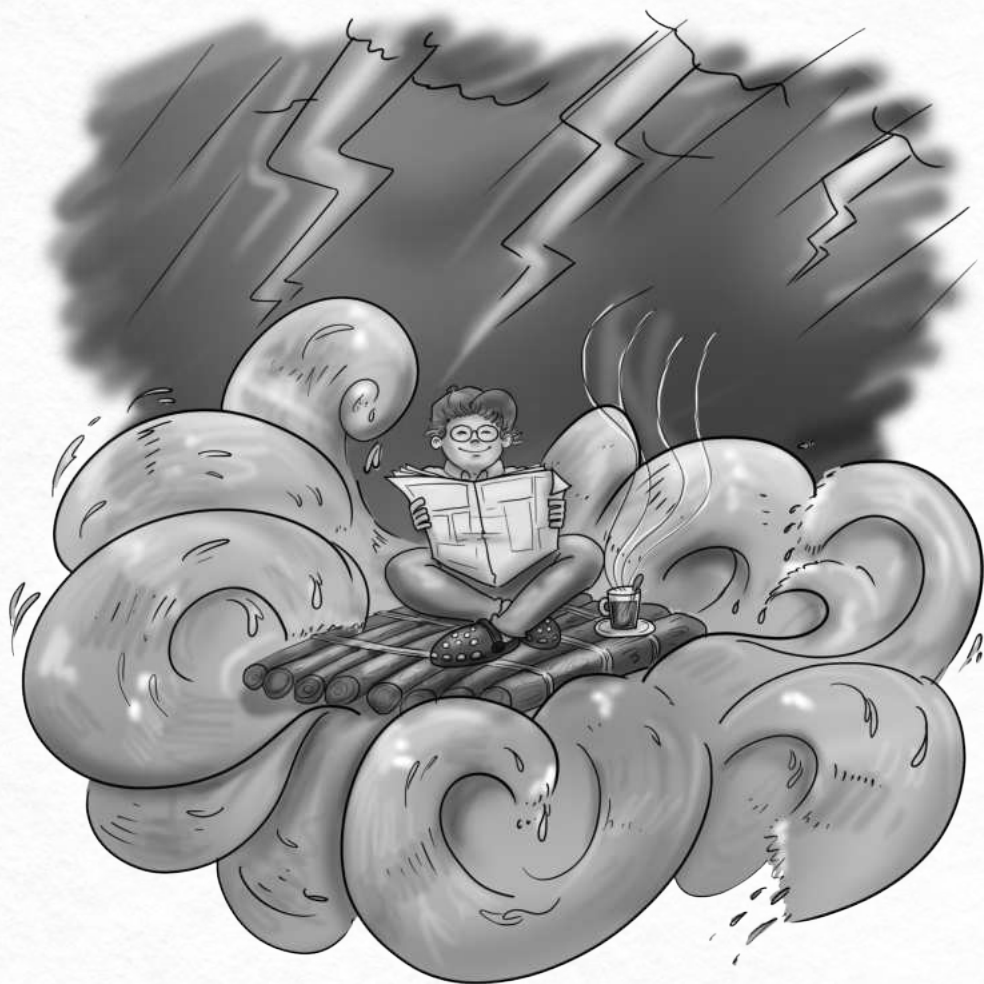
ליצור איי שפיות

בפרשתנו מסופר על המבול ועל תיבת נח, שכל מי ששהה בה ניצל מהכאוס הטוטאלי של מחיית כל היקום.

המבול הוא גם מטאפורה למה שקורה בתודעתו ובמחשבותיו של האדם. "רבות מחשבות בלב איש". אדם ממוצע חושב כ-50,000 מחשבות ביום, חלקן מחשבות זוללות אנרגיה ומחלישות. המחשבות הללו סוחפות אותו כזרם פתאומי בנחלים ומאיימות להטביע אותו, לייאשו ולבלבלו.

הדרך להינצל ממחשבות אלה היא להיכנס לתיבה וליצור במהלך היום איים מלאכותיים של שפיות. הן הפסקה פיזית למנוחה קצרה ושתיית כוס קפה, והן הפסקה ערכית ורוחנית לתפילה, לימוד ועבודת ה'.

הלחץ והעומס שאנו נתונים בהם והמידע האינסופי שזורם אלינו באמצעי התקשורת יכולים להטביע את ילדינו ותלמידינו מבחינה רגשית ותודעתית ולפגוע בבריאותם הנפשית. לפיכך יש ללמדם כיצד ליצור לעצמם איי נופש, פסקי זמן של ניתוק מהמדיה ודומיה ולהשקיע קצת בגוף ובנשמה.

לב לב

לא לאבד תקווה

בפרשתנו מסופר על מאורעות רבים שאירעו לאברהם אבינו, חלקם טובים וחלקם טובים פחות. בין השאר מסופר על ירידתו של אברהם למצרים, ירידה שלדעת הרמב"ן הייתה חטא קל של אברהם שעזב את הארץ שה' שלחו אליה.

יחד עם זאת הפרשה כולה על שלל האירועים שבה, גם האירועים הלא טובים, נקראת פרשת "לך לך", ומשמעותה כשמה - התקדמות, עלייה ושדרוג. אבל איך זה יכול להיות כשיש גם אירועים לא טובים?

אלא שכאן טמון סוד גדול. נכון שלכתחילה עלינו לעשות כל מה שנדרש מאיתנו, אך יחד עם זאת עלינו לדעת שבדיעבד, גם הירידות הרוחניות של האדם, שאומנם נעשו בבחירתו והוא יישא בתוצאותיהן, היו בהשגחה ומתוך אינטרס אלוקי, שאם לא כן הן לא היו מתרחשות.

דווקא בעקבות הירידה האדם יכול להגיע לחרטה ולתשובה, שתביא אותו לבסוף לדרגה גבוהה יותר מזו של צדיקים גמורים.

לפעמים ילדינו או תלמידינו הולכים בדרכים עקלקלות. כמובן שיש לעשות הכול כדי להחזירם לדרך הישר, אך יחד עם זאת אל לנו לאבד את העשתונות ואת התקווה. חובה עלינו לזכור שהווייז האלוקי מחשב את מסלולו של האדם, ולפעמים דווקא הדרך העקומה מביאה לפתע לטוויסט בעלילה שהופך את הכול לטובה, ואז מתברר שהירידה הייתה לצורך עלייה.